

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 15. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: Šeststopenjska petiti-vrata 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrti leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gld., za pol leta 5 gld., za četrti leta 2 gld. 50 kr. In za jeden mesec 85 kr.

Štev. 286.

V Ljubljani v torek, 15. decembra 1885.

Tečaj II.

Balkan želi miru.

Razmerje med Srbijo in Bolgarijo, katero je bilo pred kratkim še tako vojevito, dobilo je v slednjih dnevih popolnoma drugo lice; obrnilo se je toliko na bolje, da se nam za zdaj ni bati več resne vojske, dasi bolgarski knez, pijan svoje zmage, še vedno z orožjem rožlja ter hoče izpolnjene imeti svoje zahteve. Mali pretepi med prednjimi stražami obeh armad, kateri bi bili morda pri drugih državah provzročili resno vojnsko, imeli so pri Srbih in Bolgarih ves drugačen uspeh. Te dve mladi državi nista se mogli zjediniti o demarkacijski črti, mejni črti med obema armadama, katere ne smejo prekoračiti niti srbske niti bolgarske čete — obrniti sta se morali do Evrope, naj pošlje tja doli na bojišče svoje zastopnike, da določijo to črto. Danes podadó se vojaški zastopniki evropskih vlastij na jug, da ugodijo želji Srbije in Bolgarije. Tako izročila se je vsa rešitev srbsko-bolgarskega vprašanja, o premirju in miru, v roke evropskim vlastem, one imajo poravnati preporno vprašanje med Srbijo in Bolgarijo.

Obe državi storili sta s to apelacijo do vlastij važen, a za njiju gotovo koristen korak; našel se je pot, po katerem se je možno izogniti dolgotrajnemu, krvavemu boju, v katerem bi bila vojaška hrabrost zmagovala, a konečno bi se bil vender tudi zmagovalec moral ukloniti volji Evrope. Med obema sorodnima, slovanskima narodoma postajalo bi bilo nasprotstvo vedno večje, propad vedno globlji, in težko bi bilo še kedaj zaceliti to rano, poravnati razpor med bratoma. Takoj začetkom izrekli smo uže svoje obžalovanje ob tem mesarskem klanju med sorodnima slovan-

skima narodoma, ob boji, kateri je mogel koristiti le njihovemu mnogoletnemu sovražniku; dalnji boj uničil bi bil obe državi financijelno, in to bi gotovo tudi za Evropo ne bilo koristno. Radostno torej pozdravljamo to uklonitev Srbije in Bolgarije pod avtoriteto evropskih vlastij.

Zajedno s srbsko-bolgarskim vprašanjem pa se bode moralo rešiti tudi vzhodno-rumelijsko vprašanje, katero je dalo povod vojski; obe zadevi sta zdaj tako tesno zvezani, da jih ni več možno ločiti. Rešitev izročena je v roke evropskim vlastem, in te bodo gotovo primerno uvaževale vojne dogodke ter se ozirale na želje vojujočih se narodov. Gotovo vlasti ne bodo pozabile, s koliko požrtvovalnostjo so se Bolgari borili ter pokazali tako svojo notranjo moč, zmožnost za samosvojno, blagonsno dalnje razvijanje. Preko Londona se uže poroča, da so vlasti zdaj uže odrekle se misli, naj se prejšnji položaj uvede v vsem njegovem obsegu, in morda so se uverile celo o nemožnosti uvedanja. A naj si uže je, kakor hoče, merodajni krogi voljni so priznati Bolgarom združenje, če tudi z nekaterimi omejitvami. Temu se tudi Turčija uže od začetka vojske vstavljala ni, da, pustila je celo, da se je bolgarski knez bojeval proti Srbiji z vzhodno-rumelijskimi četami, in ona ni ugovarjala temu.

Modra Evropa pa bode tudi uvaževala razloge, kateri so potisnili Srbiji orožje v roke. Srbija branila je berolinsko pogodbo v vsem obsegu, z orožjem v roci jo je branila, z lastno krvjo hotela je ohraniti ravnotežje na Balkanu, preprečiti prevladujočo silo jedne države. Prevladujoča moč jedne balkanske države pa bi ne bila nevarna samo drugim balkanskim državam, tudi za vso Evropo pretel bi potem od tam doli neprestano poguben ogenj evropske vojske. Bolgarska pri-

borila si je z orožjem velike vspehe, in če bi se samo njeni volji prepustilo, staviti mirovne pogoje, postala bi nje moč na Balkanu prevladujoča. Toda Bolgarija dobila je po berolinski pogodbi svojo nezavisnost, in nje zmagonosno orožje ne more zdaj kar naenkrat razrušiti berolinske pogodbe, katero so vstvarile evropske velesile.

Evropske velesile vstvarile so berolinsko pogodbo in brez njihove volje ne sme je nihče kršiti, nihče je ne predrugačiti. Oblastnim trem carskim vlastem ne imponujejo zmage pri Slivnici, niti jih ne žalijo porazi pred Pirotom; one uravnale bodo svoje ukrepe po splošni koristi. Le tedaj, če bi se vlasti ne mogle zjediniti, le tedaj mogel bi zmagovalec samovoljno narekovati ponižanemu nasprotniku trde, brezozirne mirovne pogoje. Toda ni se bati nesloge med trocarskimi vlastmi, pretrdno so se pritegnile prijateljske vezi med njimi in le predobro čutijo, da Evropa potrebuje miru. Tudi Anglija, katera je toliko časa netila na jugu ogenj razpora, uvidela je zdaj, da ne sme predaleč zabresti v nasprotje s trocarsko zvezo, inče mogel bi priti zánjo strašen dan plačila.

Evropi je torej izročena rešitev balkanskega vprašanja, in nadejati se smemo ugodne rešitve za obe državi, in da se zraven zagotovi dolgotrajen mir Evropi. Rešitve tega vprašanja nimamo sicer pričakovati uže v bližnjih dnevih, kajti pri vsakem ukrepu pokažejo se nove ovire, in previdni državniki morajo z vso pozornostjo na nje ozir jemati, da pozneje prezrte ne provzročijo še večje nezdode nego je bila prejšnja, gotovo pa je, da se je vsa zadeva spravila v tir, kateri pelje do — miru.

Listek.

Boj pri Somosierri.

(Prevel — c.)

Pričetkom leta 1857. umrl je starec, ki se je vdeležil jednega najznamenitejših junaških činov, kar jih pozna zgodovina. To je bil Andrej Niegolevski, lastnik na Niegolovem, oficir častne legije.

Thiers hotel je v svoji zgodovini o konzulatu in cesarstvu kratiti slavo sijajnega junaškega čina, ki se lahko smelo vzporedi, kar se tiče hrabrosti, onemu pri Termopilah, poljski lehki konjici (Chevauxlegers), katera ga je sama izvojevala ter ga po krivem francoskemu orožju pripisati. Osiveli Niegolevski, tedaj morda še jedino živeči svedok onega slavnega dne, dal je Thiersu na voljo, da ali prekličie, ali pa se bije z njim ter je doživel veselje, da je Thiers napačna svoja poročila preklical še pred njegovo smrtjo.

Opisati hočemo po besedah hrabrega Niegolevskega samega oni junaški čin, ki je vreden, da

se sezna o njem, in ki je ob jednem dokaz, koliko je Napoleon kot vojskovodja zahteval od svojih rojakov, in koliko so leti zamogli zvršiti.

Napoleonu bilo je pred vsem do tega, tako pripoveduje čestiti stari Poljak, da vojno silo kolikor prej potisne v Kastilijo. Po dveh potih prišlo se je iz Burgosa v Madrid, skozi Valladolid in skozi sotesko pri Somosierri. Odločil se je za drugo. Toda kmalu je zaprlo golo skalovje francoski vojni daljno pot; po teh višinah bilo je razpostavljenih v izvrstnih pozicijah 13000 Španjcev ter so pred seboj imeli na obeh straneh sotesko Somosierro, katera se nazivlja s tem imenom zaradi vasice v bližini. Visokost pečine meri 4600 čevljev. Trije lahki polki poskušali so s prva splezati na višine od obeh strani. Toda cesarju videlo se je to prepočasno, in vzkipela mu je jeza, ko mu je polkovnik Piré naznanil, da je nemogoče polastiti se soteske. Njegove izkušene vojake naj bi zadržavale tolpe kmetov, tako izrazil se je Napoleon o španjski pehoti! Iz svoje bližine odposlal je majorja Ségura s poveljem, naj poljska konjica prime sovražnika in naj se

polasti soteske, ker: „Poljski konjici ni nič nemožno.“

Dan pred bitko, 29. novembra, spremila je tretja naša švadrona cesarja v Bocequilles.

Za tem postavili smo se za to vasjo in po gorah Somosierre. Lepega, krepkega svojega rujavca zamenil sem z neznatnim, a čvrstim konjem donskih kozakov, kakor bi bil vedel, da mi bode takega konja sila potreba.

Na vse zgodaj dné 30. novembra videl sem cesarja mimo jahati. Po kratkem ogledu se je povrnil, stopil je s konja ter se vsel na stol poleg ognja, ki so ga zakurili pred lesovjem. Ko je bilo dano povelje, odrinili smo do znožja gorovja, ter se postavili v vrste na glavni cesti blizu jarka, ki so ga izkopali Španjci okolo soteske. Soteske same po človeških mislih uže tako ni bilo mogoče polastiti se. Poleg tega pa je bilo v zatišji 13000 Španjcev v takih pozicijah, da se jim ni moglo do živega.

V tako gosti megli, da se ni videlo ni svojega nosu, prišli smo skoro prav do španjskih baterij,

O dovoljenji deželnega doneska 50 000 gld. za gradnjo lokalne železnice iz Ljubljane v Kamenik.

Deželni odbor kranjski predložil je deželnemu zboru naslednje poročilo: Slavni deželni zbor! Postava od 1. maja 1885, o dodelitvi in uvetih za gradnjo lokalne železnice od Ljubljane v Kamenik, drž. zakon št. 67, določuje v členu I. sledeče:

„Vladi se daje oblast, udeležiti se dobave glavnice za gradnjo lokalne železnice od ljubljanske postaje Cesarjevič-Rudolfove železnice v Kamenik z dovlačnico k ondudajšnji erarni tvornici strelnega praha ali smodnika, prevzemši glavnih delnic delničarske družbe, katera se osnuje za to lokalno železnico, v iznosu od dveh sto tisoč (200 000) goldinarjev avstr. velj. v notah.“

„Ta udeležba državnega zaklada zavisi od naslednjih uvetov, namreč da

- a) dežela kranjska v gradnjo zgoraj omenjene lokalne železnice zagotovi prispevek do 50 000 gld. najmanj, da dalje
- b) bodoči koncesionar dobavo ostale glavnice za gradnjo v iznosu, gi ga ustanovi državna uprava, zavaruje z izdatko predstvenih in glavnih delnic družbe sestaviti se imajoče, ne obremenivši državnega zaklada, na ta način, da bodoči koncesionar prevzame poročstvo za to in gledé tega, da se bode izhajalo z glavnic, ki jo državna uprava ustanovi za gradnjo.“

Člen II. navedene postave določuje: „Dividenda, katera postoji v členu I. omenjenim predstvenim delnicam predno nastane glavnim delnicam pravica do potegovanja dividende, ne sme izmeriti se više nego s pet odstotki.

Glavne delnice, ki jih država po členu I. prevzame, morajo uživati enake pravice kakor ostale glavne delnice delničarske družbe, katera se osnuje, ter ne sme gledé istih glasovalna pravica v pravih utesniti se na neko maksimalno število glasov niti nasproti imetnikom predstvenih delnic.“

Člen III. določuje, da se vplačila države opravijo v dveh enakih letnih zneskih po 100 000 gld., ki se začneta od leta 1887, v rokih, katere državna uprava v to določi.

Prvi letni znesek vplačati je tedaj, kadar bode ostanek glavnice za gradnjo vplačan in uporabljen in kadar bode omenjena lokalna železnica po dopustnem pismu dodelana in javni službi izrečena.

Društvo (konsorcij) udeležencev nameravalo je začetkoma graditi lokalno železnico z ozkim tirom od Ljubljane v Kamenik. Oglede proge za to železnico vršil se je meseca decembra l. 1882, pri katerem se je konsorcij skliceval na sklep slavnega deželnega zbora z dné 13. julija 1880

ki so nas pozdravile s kartečami. Ker pa nas niso mogli dobro videti, na srečo tudi nobenega naših ranili niso.

Brenčanje karteč nad našimi glavami napotilo me je, da sem glasno zakričal, na kar mi je moj tovariš zašepetal:

„Molči vender! Spoznajo nas lahko po glasu.“

Malo uro za tem je bil umrl, zadet od krogle.

Kmalu potem pride naš stotnik Dzievanovski povprašat, kdo izmed oficirjev je danes na vrsti za službo, ker došlo je povelje, da se ima odposlati jeden oficir s četo v gorovje ogledovat. Naenkrat oglasi se več glasov:

„Niegolevski je na vrsti!“

Jaz bil sem najmlajši oficir in navalili so, kakor je bil običaj v vojski, če tudi morda po krivem, vse ná-me, posebno kadar je nas čakalo kaj trdega. Dasi sem bil osvedočen, da nisem bil na vrsti, vender bil sem pripravljen iti, s pogojem, da se mi dovoli izbrati vojake po svoji volji. To se mi je dovolilo in izvolil sem si najpredrzejše ljudi iz svoje kompanije.

ter je izrazil prepričanje, da bode dežela gradnjo te železnice gotovo najizdatneje podpirala; to izražanje bilo je tem lagljeje, ker je deželni odbor z dopisom dné 1. maja 1882, št. 1759, konsorciju obljubil pospeševati to podjetje.

Pripozna je važnost nameravanega podjetja za korist dežele in glavnega deželnega mesta in gledé na to, da udeleženci — pri vsem tem, kakor je brezdvomno pokazalo dotično preiskovanje in obravnavanje, da se od strani dežele, od prizadetih občin in od družih, ki bodo imeli korist od te železnice, zanesljivo smé pričakovati, da bodo po svojih močéh žrtvovalno pripomogli k troškom ljubljansko-kameniške lokalne železnice — vender le nimajo dovolj denarnih sredstev na razpolaganje, da bi to podjetje izvršili edino le iz lastne moči, glede torej na vse to, ni imela visoka vlada, kakor se razvidi iz utemeljevanja postavnega načrta o navedeni železnici, nikakega pomisleka stopiti v dogovor in obravnavanje z bodočimi koncesionarji.

Te obravnave imele so ta izid, da so se koncesionarji izjavili, da prevzamejo dopustilo (koncesijo) za gradnjo nameravane lokalne železnice od Ljubljane v Kamenik z dovlačno železnico k erarni tvornici smodnika in da bodo to gradnjo tudi dovršili, ako se državna uprava udeleži pridobitve za gradnjo te železnice proračunjene dejanske glavnice v znesku 771 000 gld. s tem, da prevzame glavnih delnic delničarske družbe, katera se osnuje v ta namen, v znesku 200 000 gld. po ceni (kurzu) al pari.

Lokalna železnica, ki bode blizu 22 km. dolga in ki je graditi s pravilno medkolesno širino, zavije se od ljubljanske postaje Cesarjevič-Rudolfove železnice proti severozahodu, pelje potem po lastni podstavi od dunajske državne ceste, gre po lastnem mostu čez reko Savo ter pride deloma po državni cesti dotikajoča se vasi Černovče, Podboršt, Dobrava, Trzin in Stob, v vas Domžale in od tod naprej ob bistriški dolini deloma po lastni podstavi, deloma uporabljuje okrajno cesto, čez Preserje, Homec, Šmarco in Duplico v Kamenik. Od kameniške postaje pa do erarne tvornice smodnika, ki leži na zahodni strani Kamenika, izdelal se bode 14 km. dolgi dovlačni tir. Železnica je dodelati v dveh letih od dne podeljene koncesije.

(Konec prihodnjič.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

„Pol. Corr.“ poroča, da se trgovinsko ministertvo uže delj časa bavi z uravnavo krošnjarstva. Deželna oblastva so se pozvala, naj izrekó svoje mnenje o nekaterih vprašanjih, katera se imajo rešiti v novem zakonu. Postavni načrt, ko se zgotovi, predloži se deželnim oblastvom, da izrekó sporazumno s trgovinskimi zbornicami o njem svoje mnenje.

Z izbrano četico podal sem se po ozkih, neobhodnih stezah v gorovje. Jahali smo po dva, včasih tudi po jeden na kvišku in gosta megla zabranjevala je nam ves razgled. Nad seboj čuli smo le rožljanje orožja in mrmranje človeških glasov. Gotovo težko stanje za jezdečo patroljo z nalogom, ogledati kraj! Konečno došli smo v vasico, kjer sem nekaterim vojakom ukazal raz kónj ter poiskati kakega človeka. Vrnili so se s poročilom, da ni v celi vasi žive duše. Jahali so naprej do družega, tretjega sela. A vse zamán. Povsodi ravno tista puščoba, vse hiše odprte in prazne. Došli smo vender v vasico, kjer je bilo nekoliko španjske pehote. V gosti megli prišel sem jim za korak blizu, pa oni mene niso videli, ni jaz njih, in ne vem, koliko jih je bilo. Španjci so sicer streljali na nas, a niso nikoga zadeli ter so se pomaknili više v gorovje, kamor pa ni kazalo preganjati jih. Tudi jaz sem ukazal, da se povrnemo po ravno tisti poti, po kateri smo bili prišli. Sedaj še le sem zapazil, da manjka jeden mojih vojakov z imenom Poninski. V tem t. enotku pa ga zagledam, kako podí nasproti nam svojega vranca, v roki držeč španjca ter glasno kliče: „Ga-li vi-

V dolenje-avstrijskem deželnem zboru stavlil je opat Karl predlog, katerega so podpirali tudi liberalni poslanci, naj se šolsko nadzorstvo v toliko spremeni, da se v bodoče prizna župniku v krajnem šolskem svétu virilen glas.

Koroški deželni zbor sklenil je zakon, naj se upelje samostojna deželna priklada na porabo žganih opojnih pijač, ter naročil dalje deželnemu odboru, da dela na to, da se spremeni zakon o oddajanju žganja tako, da se nadrobno prodajanje ravno tako obdači, kakor točarenje.

Českemu deželnemu zboru predložil je poslanec Trojan prošnjo kraljedvorskkih meščanov, naj se dela na to, da se omeji pogubonosno delovanje nemškega „Schulvereina“; to pa bi se najbolje doseglo, če se to društvo razpusti. To društvo goji razpor med Nemci in Čehi.

V moravskem deželnem zboru je posl. dr. Šrom in drugovi stavlil predlog, naj se spremeni zdanji volilni red. Nemci gotovo ne sprejmó tega predloga, ker bi pri nekoliko bolj ugodnem predlogu za Čehe izgubili Nemci za vselej večino v deželnem zboru.

Tuje dežele.

Italija pričela je z vso resnostjo uravnavati razmere v Massauahu. Na željo italijanskega kralja izdelal se je pravilnik za Massauah; kot podstava vzelo se je razmerje Bosne in Hercegovine k Avstriji. Turški zastopnik se je zopet pritožil, a italijanski minister za vnanje zadeve, grof Robilant, mu je kar kratko odgovoril, da mora Italija narediti red, ker ga ne napravi niti Egipet niti Turčija.

Francoski ministerski svét je sklenil: Samo vlada ima pravico določiti dan, kdaj se ima sniti kongres. Kongres snide se pred 25. decembrom. Predloga gledé Tonkina se mora prej rešiti. Ministerstvo hoče na vsak način s tem pritisniti na zbornici, da je prisili, naj dovolita denar za Tonkin. Poslanska zbornica si iz raznih razlogov ne bode upala provzročiti ministerske krize. Na jedni strani zaradi zeló važnih novoletnih poslov Parizu, na drugi strani pa zaradi volitve predsednika.

V soboto vršil se je slovesen pogreb španjskega kralja Alfonza. Ob 10. uri pričele so se slovesnosti, katerih se je udeležilo okolo 2000 oficijelnih in 800 povabljenih oseb. Večina udeležencev ni mogla v cerkev. Navzočnih bilo je 38 prelatov. Mrtvaški oder okrašen je bil z mnogimi vencí. Slovesnost izvršila se je mirno, brez nereda.

Grki po svojih listih in po brzovajih, katere pošiljajo v svet, še vedno pretfjo z vojsko. Vender nihče njih grožnjam ne veruje; sicer bi tudi ne bilo zánje pametno, če bi hoteli prijeti za orožje, kajti Turčija ima na mejah zbranih uže mnogo vojakov in jih še vedno privaža iz Azije.

dite, gospod lajtenant? Zvita buča mi je hotel popihati, toda dobro ga držim!“

Poninski je bil vojak neizmerno močan ter sila hraber in smel. Ko sem bil jaz zaukazal, da se povrnemo, me ni čul, je zapodil svojega vranca med tolpo španjcev, je jednega pograbil za tilnik, ga potegnil k sebi na konja in je tako pridirjal za nami brez posebnega napora. To je bil srečen plen. Španjec pal je od strahu na kolena ter nas je rotil na milost božjo, naj ga ne vsmrtimo.

V tej vojski vršile so se na obeh straneh, posebno na Španjski, krutosti, in niti ujetnikom se ni prizanašalo, dogajale grozovitosti, katerih bi se niti črnci na San Domingo ne bili sramovali. Rezali so nosove, ušesa, jezik; časih položili so ubožca med dva hloda in razdelili so ga na dva dela, kakor se prežagajo deske. Ta pot pa Španjcev strah ni bil umesten, kajti ni mi bilo za njegov izpuljen jezik, temveč za njegov živi, govoreči. Kmalu se je vtolažil, in ko se je se pokrepčal z žganjem, dal se je mirno odvesti k naši švadroni, od koder so ga odveli naravnost pred cesarja.

(Konec prihodnjič.)

Razne vesti.

— (O zadnjih trenutkih barona Jovanović-a) se sledeće poroča: Namestnik baron Jovanović se je 8. t. m. zjutraj prav dobro počutil ter se je po navadi po mestu sprehajal. Od 12. do 1/2 1 ure poročal mu je polkovnik Slanečka o vojaških stvareh, na-to podal se je h kosilu. Tukaj je začel tožiti, da ga glava strašno boli; na enkrat je zgubil zavest ter padel na tla. O polu dveh izdihnil je svojo dušo v navzočnosti svoje soproge, hčere, dvornega svetnika Pavić-a, polkovnika Slanečke, prezidijalnega tajnika barona Maroičić-a in dveh zdravnikov. — Barona Jovanović-a pokopali so po njegovi lastni želji v Gravozi, in sicer 12. t. m. popoldne. Vojaški parnik, na katerem so truplo umrlega iz Zadra v Gravozi prepeljali, pričakovalo je na tisoče ljudi. Pogreb je bil veličasten. Za mrtvaškim vozom šla je duhovščina, šolska mladina, vse cesarske in deželne oblasti, konzuli tujih držav, kaimakam in župan iz Trebinja, arhimandrit ercegovinski in silno veliko ljudi. Na pokopališču pričakovali so truplo škof dubrovniški s kapitelnom ter vdova in hči umrlega, kateri sta med žalostnim činom vedno klečali in jokali. Po blagoslovu oddala so vojaška kerdela pod poveljništvom generalmajorja Blažeković-a častne salve, katerim je streljanje topov v fortu Imperial-u odgovarjalo.

— (Radetzky boter Battenberga) Oče kneza Bolgarskega, Aleksander Hessenski, pisal je nekemu generalu na Dunaj pismo, v katerem stoji tudi sledeče: „Moj sin, Aleksander, knez Bolgarski, se je kakor vojak svojega botra, starega Radetzkyja, vrednega skazal. Stari maršal bil mu je krstni boter v Milanu“

— (Povodenj na Tirolskem.) Uradna poizvedovanja o škodi, katero so letošnje povodnji na Tirolskem prouzročile, so sedaj končane. Ne oziraje se na poškodbe stavb pri reguliranih rekah znaša škoda okolo 3 800 000 gld. Prizadetih je 19 političnih okrajev in 2 mestna teritorija. Splošno se te nesreče le pokončevanji gozdov pripisuje.

— (Grozen čin.) V soboto zjutraj ob 8 uri naznanilo se je policijskemu komisarijatu Rossau na Dunaji, da je hišni oskrbnik Karol Schuster stanujoč v Thuryjevih ulicah št. 5 svojo soprogo Karolino umoril. Policijski komisar Fuchs, ki je imel ravno službo, podal se je nemudoma v zaznamovano hišo ter se je prepričal, da je Karolina Schuster uže mrtva. Njenega soproga, Karola Schusterja, ki je malo popreje hišo zapustil, so takoj zaprli. Po dolgem izpraševanju priznal je, da je zaradi večnih domačih preprirov sklenil soprogo umoriti. Od preteklega četrta ž njo ni govoril ni besedice več. Posebno je bil pa razdražen, ker mu je žena rekla, da naj gre v bolnico in da naj se nikdar več nazaj ne povrne. — V soboto zjutraj pripravila je Karolina Schuster zajutrak, na to se je podala v posteljo nazaj, da nekoliko počije. V spanju umoril jo je potem soprogo s kuhinjskim nožem. — Morilec bil je svoje dni jako premožen mož in si je kakor steklar toliko prislužil, da si je tri hiše na Dunaji vkupil. A pozneje je pričel zapravljati, podal se je celo v Ameriko pustivši obitelj na Dunaji, kjer je zapravil 40 000 gold. Zadnji čas se mu je trda godila in bi moral skoro stradati, ko bi ga jeden sinov ne podpiral. Z umorjeno imel je 20 otrok, od katerih pa sedaj samo štirje še žive.

— (Umor.) Dne 29. m. m. bilo je majheno mestce Sarstedt pri Hanovru pozorišče groznega dejanja. Nek kandidat modroslovja, ki se je pripravljajal za državni izpit, sprl se je s svojim očmom ter je vstrelil nanj z revolverjem; ker ga ni zadel, sledil mu je na cesto, kjer mu je nož sunil v prsa in ga tako umoril. Vzrok temu nečloveškemu činu bili so vedni prepripi med umorjenim in morilecem, kateri je svojega očeta zelo ljubil in je sedaj mislil, da ga očem ne more videti.

— (Dediči Vanderbiltovi.) Umrli „kralj železnic“ W. H. Vanderbilt prepovedal je v svojej oporoki prodajo železniških delnic, ako ne privolijo v to vsi otroci. Potem je volil vsakemu svojih otrok 10 milijonov dolarjev, najstarejšemu pa razun tega še dva milijona. Uдови zapustil je letno rento 200 000 dolarjev in legat v znesku 500 000 dolarjev. Volila v dobrodelnost namene znašajo okoli jednega milijona dolarjev.

— (Redek medved.) Dne 4. t. m. vstrelili so blizu Niša rujavega, velikanskega medveda, kateri je malo popreje petnajstletnega dečka in jednega gonjačev težko ranil. Zver poslali so kralju Milanu v šotor in kralj poslal ga je po svojem dvornem lovcu na Dunaj preparatorju Hodeku Medved, kateremu skoro gotovo bojni nemiri na Balkanu niso dopadli, tehta 800 kilo.

Domače stvari. Deželni zbor kranjski.

(Seja dne 11. decembra.)

Predsednik: deželni glavar grof Thurn-Valsassina, vladna zastopnika: deželni predsednik baron Winkler in vladni svetovalec Hočev ar.

Ko se prečita in potrdi zapisnik zadnje seje, naznani gospod deželni glavar, da se je deželni odbor obrnil do vlade s prošnjo, da bi se dozdanje deželne priklade smeje pobirati tudi v prihodnjem letu, ker ni pričakovati, da se dotični deželni zakon potrdi pred novim letom. Gospod deželni predsednik baron Winkler je na to prošnjo odgovoril, da ne more dovoliti dalnje pobiranje deželnih doklad, dokler ni došlo Najvišje potrjenje, da je torej naloga deželnega odbora, skrbeti za to, da deželni zbor sklene in dovoli začasno pobiranje deželnih doklad.

Ta zadeva izroči se finančnemu odseku, naj dotični postavni načrt o začasnem pobiranju deželnih doklad predloži uže v prihodnji seji.

Poročilo deželnega odbora o združenju nekaterih zemljiških parcel iz občine Spodnja Šiška z mestno občino Ljubljana izroči se upravnemu odseku.

Posl. dr. Vošnjak poroča v imenu finančnega odseka glede dovoljenja podpor za šolske zgradbe ter predlaga: 1.) Za leto 1886 dovoli se iz deželnega zaklada podpora za zgradbe ljudskih šol v skupnem znesku 6000 gld. 2.) Iz te podpore dobijo po 500 gld. šolske občine Strekljavec in Griblje, po 400 gld. Veliki Gaber, Božakovo, Stari trg, Doberniče, po 300 gld. Cérknica, Dobrova, Spodnji Logatec, Terzin, Jesenice pri Radovljici, Sv. Ana pri Tržiču, po 200 gld. Hohoneg, Petrovavas, Smlednik, Črni Vrh, Dobljče, Kropa, po 100 gld. Trpčane in Kuteževo, Zgornje Pirniče, Prežganje, Dolenji Semon.

Vladni zastopnik gospod vladni svetovalec Hočev ar poganja se v daljšem govoru tudi za podporo šole v Bojancih.

Posl. dr. Vošnjak meni, da se ta podpora zaradi prepričlega števila šolarjev ne more dovoliti. Več občin pa tudi ni vzelo podpor še do danes iz deželne blagajnice; najbrže ne vedo nič o dovoljenih jim podporah.

Vladni zastopnik g. vladni svetovalec Hočev ar zatrjuje, da se je občinam takoj naznanilo o dovoljenih podporah, a deželni odbor jih prej ne izplača, dokler se ni pričelo z zidanjem šole.

Posl. dr. Vošnjak omenja, da se po sklepu deželnega zbora podpore prej ne izplačujejo, dokler se ni pričelo zidati ali se vsaj kupil prostor za zidanje. Občine naj bi torej ne prosile 3 ali 4 leta prej za podporo, predno začno zidati.

Sprejmó se predlogi finančnega odseka.

Posl. dr. Vošnjak poroča v imenu finančnega odseka o računskem sklepu normalno-šolskega zaklada za 1884. 1. Dohodkov je s pričetnim odstavkom vred 212074 gld. 60 kr., troškov pa 210 631 gld. 82 kr., torej ostane v gotovini 1442 gld. 78 kr. — Računski sklep se brez debate odobri.

Posl. Šuklje poroča v imenu finančnega odseka ter predlaga: pomožnemu učitelju Franu Schönbrunnu se dovoli pokojnina od povečane plače 400 gld.; učiteljski vdovi Barbari Štamcar se dovoli od 1886. leta počenshi za tri leta podpore 50 gld. na leto; bivšemu učitelju Janezu Lenarniču se odbije prošnja za miloščino. — Vsi predlogi se sprejmó.

Posl. Luckmann poroča v imenu finančnega odseka o proračunu zaklada prisilne delavnice za 1886. Primanjkljaj bode znašal 11 395 gld., kateri se pokrijejo iz deželnega zaklada. — Proračun se odobri.

Posl. Robič poroča ustno v imenu odseka za letno poročilo o letnem poročilu, in sicer o: a) § 2.; b) § 8. marg. št. 18; c) § 8. marg. št. 25. do 30.; d) § 11. marg. št. 2., 4., 5., 6. 7.; e) § 11. marg. št. 11. in 12. — Poročilo se vzame v znanje.

Posl. baron Taufferer poroča o onem delu računskega poročila deželnega odbora, naj se Bled povzdigne v zdravilišče.

Posl. baron Schwegel predlaga: Deželnemu odboru se naroča v porazumljenji z deželno vlado na to delati, da se Bled prej ko mogoče prestavi v zdravilišče. Pri tem naj sicer velja določba, da se mora nastaviti poseben v Bledu stanujoč zdravnik, namesto določbe deželne vlade z 28. aprila 1881, št. 2002 (ki zahteva namreč tako imenovani zdravniški salon), pa naj se za zdaj ukaže, da se predstojništvu, ki se bode izvolilo, naroča to še le v prihodnosti preskrbeti, toda vsako leto dotične račune in proračune deželnemu zboru predložiti v pregled in potrjenje, oziroma v poročanje za deželni zbor. Pri glasovanji sprejme se predlog posl. barona Schwegelna. (Konec prih.)

— (Odbor „Matices Slovenske“) ima sejo v sredo 23. decembra t. l. ob 5. uri popoldne v Maticni hiši na Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1.) Potrjenje zapisnika o LXX. odborovi seji; 2.) naznanila prvosedstva; 3.) poročilo književnega odseka; 4.) poročilo gospodarskega odseka; 5.) poročilo tajnikovo; 6.) posamezni nasveti.

— (Klub pisateljskega podpornega društva) imel je minolo soboto zabavni večer v čitalniški restavraciji. Udeležilo se ga je okolo 40 gospodov članov. Predsedoval je gosp. dr. Ivan Tavčar, čital pa je gosp. Ivan Železnikar o francoskem pisatelji in učenjaku Charlesu Nodieru, kateri je spisal slavni roman „Ivan Zbogar“. — Prihodnji zabavni večer bode v soboto dne 19. t. m. po gledališči v čitalniški restavraciji. Predsedoval bode gosp. dr. Zupanc, čital pa gosp. L. Pintar.

— (Iz predporotne sodnije.) V soboto popoldne bil je zaradi tatvine uže 24krat in zaradi vlačugarstva in beračenja uže večkrat obsojeni vlačugar Jože Oblak obsojen zaradi tatvine v štiriletno ječo. — Včeraj bile so tri obravnave. Pri prvi bil je obsojen zaradi zločina uboja 35letni kmetski fant Anton Papler v sedemletno ječo. Sunil je kmetskega fanta Matijo Logarja iz Železnikov z nožem v trebuh tako močno, da je bil ta takoj mrtev. — Pri drugi obravnavi bil je obsojen zaradi zločina uboja 23letni kmetski fant Jože Novak iz Godešič v šestletno hudo ječo. Vrgel je Lorenca Kavčiča v občestni jarek ter ga pobil s kamenjem. — Pri tretji obravnavi bil je 16letni rokodelski učenec Matija Furlan, učeč se pri prodajalcu dežnikov gosp. Mikužu v Ljubljani, zatožen ponarejanja avstrijskih desetice in prestopka tatvine. Gospodar zasačil ga je, ko je ponarejal desetice. Porotniki spoznali so ga samo krivega tatvine, ker je ukral svojemu gospodarju dežnik, vreden 4 gold. 50 kr. Furlan je bil obsojen v osemdnevni zapor. — Danes sta zadnji dve obravnavi v tem zasedanji.

— (Starinske najdbe.) Pri Vrhniki nalleteli so pred kratkim na znamenite starine. Združilo se je namreč več odličnih vrhniških mož in sklenili so sistematično prekopati ono ozemlje, kjer je stalo nekaj rimsko mesto Nauportus, nadajajoč se gotovo starin. In niso se varali. Takoj pri početku izkopavanja našli so več ostij za sulice, pušice, več bronastih rečij, lepo obdelan marmornat kos ter so tudi zadeli na zid večjega poslopja, nedvojbeno rimskega svetišča. Najvažnejša najdba pa so gotovo svinčene kroglo za prače, katerih so izkopali okolo 180 kilogramov. Kakor znano, imeli so Rimljani pešce, kateri so bili oboroženi s pračami, in s temi so metali na sovražnika kamene ali pa svinčene kroglo s toliko močjo, da so jim prebili čelade in ščite. Take svinčene kroglo nahajajo se le po redkoma; naš muzej do zdaj še ni nobene imel, tudi po drugih muzejih jih je le pičlo število. Na spomlad se nadaljuje preiskavanje in izkopavanje. Najlepše in najredkejše reči oddádo se kranjskemu deželnemu muzeju Rudolfinumu, ostalo pa se oddá drugim muzejem in znanstvenim zbirkam.

— (Nesreča.) Iz Mengiša se nam poroča: V Repnah št. 41 stanujoča Marija Kopač je 6. t. m. v peči tako zeló zakurila, da je jela na peči ležeča obleka tleti. Ko se je tudila ogenj zadušiti, vžgala se je tudi še obleka, koja je imela oblečeno. Na njen krik priteknel je Jože Herle s svojo ženo, katera sta Marijo Kopač uže na tleh ležečo in po polnem v ognju našla. Polila sta jo na to z vodo in prenesla v posteljo; a umrla je vsled ran 8 t. m.

— (Volitev v mestni zbor tržaški.) Iz Trsta poroča „Ed.“: Konsorte so konečno vendar vpisali v volilne listine, samo par so jih zbrisali, ker se je dokazalo, da so Hrvatje, ki še spadajo pod Translajtanijo, in osem jih niso vpisali, češ da jih ne morejo najti v Trstu; ali te zadnje bode treba poiskati, in najdejo se gotovo; potem bode moralo starešinstvo tudi omenjenih osem vpisati. Počasi sicer in z največjo zlovoljo ta reč napreduje, ali konečno vendar obvelja načelo, da vsak davkoplačevalec, kateremu se ne more odrekati volilna pravica za državni zbor, je tudi volilec za mestni zbor. „L' Indipendente“ in „L' Alabarda“ pa zaradi tega strašno tarnata in se tolažita celó s tem, da zaradi konsortov nastane celó prepir in razdor med patrijoti. Da ne bi bili konsorti Slovenci, gotovo ne bi Lahe vsa stvar tako plašila, ampak oni „viči“ in „čiči“ so jim strašno v zelodeci. — No, kakor reči zdaj stojé, bomo skoro gotovo imeli volilve za mestni zbor ves mesec januar: okolo 10. do 15. IV. razred, od 16. do 20. III. razred, okolo 21. do 23. II. razred, okolo 25 do 26. I. razred, najbrže 30. po vseh šestih okrajih okolice. — To je sicer le kombinacija, ki pa najbrže utegne prava biti.

„Prvi Narodni dom“ v Rudolfovem.

Ker k občnemu zboru delniškega društva „Prvi narodni dom“ 15. septembra t. l. ni prišlo po pravih predpisanih številu delničarjev, se odloči prihodnji občni zbor na

nedeljo 20. decembra 1885.

ob 6. uri zvečer v čitalnični dvorani v „Narodnem domu“, kamor se povabijo vsi delničarji s pristavkom, da vsak, ki se sam ne more udeležiti, vsaj podpisano pooblastilo pošlje.

Predmeti so: I. Letno poročilo. II. Račun. III. Sprememba pravil. IV. Sporočilo o naložbi gotovine in izposojilih. V. Volitev novega začasnega odbora.

Ob enem se naznani, da je dozdej vpisanih 129 delnic, od katerih je 44 popolnoma vplačanih, in da cela svota uplačanih doneskov znaša 3725 gld. 97 kr. Delničarji, ki svojih delnic še niso vplačali, se v drugič opomnijo, da doneske vsaj odslej redno vpošiljajo; če ne, se bo proti njim po pravih in po čl. 220 trgov. zakona postopalo.

Od uplačene svote je v ljubljanski hranilnici naloženih na n. št. 147449 200 gld. — kr. dozdejni stroški znašajo 66 „ 35 „ gotovine je v blagajnici 19 „ 62 „ in znesek 3440 „ — „ pa se je čitalničnemu društvu v Rudolfovem za poplačevanje dolgov in stavbinih stroškov izposodilo; za 2910 gld. je delniško društvo prejelo od čitalničnega društva dolžno pismo s pravico intabulacije.

Za ostanek in za novo posojilo 460 gld., katero je večina delničarjev pisмено dovolila, da se bode prihodnjemu občnemu zboru predložilo dolžno pismo za odobrenje.

Posojena svota se bode potem, ko se zadeva z obrtnijskim društvom v Ljubljani reši, vknjižila na poslojpe „Narodni dom“, katero je sodnijsko cenjeno nad 16 500 gld. in na katerem je dozdej vknjiženih 6500 gld., in na katero se bode za obrtnijsko društvo vknjižilo še 1450 gld., ako se sporazumljenje doseže, toraj za 7950 gld.

Ker dozdejni dohodki s tem, kar čitalnično društvo doplačuje, zadostuje za plačevanje obresti in amortizacijo kapitala, bode s časoma čitalničnem društvu mogoče, po amortizacijskem načrtu vsako leto nekoliko delnic poplačati; posebno, ako se delničarji za toliko časa odpovedó obresti, oziroma dobička od uplačanih delnic, kolikor časa je treba za izvršitev amortizacije.

Za to se poprosijo vsi delničarji, ki zaradi oddaljenosti omenjeno privolitev niso podpisali, da se obilno udeležó občnega zbora, ali da vsaj pisмено objavijo svoje predloge do občnega zbora, ako se z načinom naložbe ne bi vjemali.

Dr. Albin Poznik, Janez Krajec, Adolf Pauser.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Carigrad, 15. decembra. Madjid paša odpoval je v Sofijo v spremstvu generala Šakir paše, kateri je pooblaščen z vojaške strani dogovarjati

se o srbsko-bolgarskem miru. — Založišče za orožje je bilo po požaru hudo poškodovano.

Atene, 15. decembra. Opozicija sklenila je zapustiti svoje popustljivo postopanje ter napadati ministerstvo, čegar politike nikakor ne odobruje.

London, 15. decembra. V uradnih krogih se čuje, da ministerstvo stopi v zdanji sestavi pred parlament ter porabi prvo priliko, da se prepriča, če uživa zaupanje dolenje zbornice.

Gradec, 14. decembra. Naučni minister dr. pl. Gautsch nadziral je danes vse visoke in srednje šole. Od 2. do 4. ure so se predstavljali v hotelu „Erzherzog Johann“ vodje učilnic.

Budimpešta, 14. decembra. Predloga o podaljšanju mandata sprejela se je v poslanski zbornici z 215 proti 130 glasovom kot podlaga specialne debate.

Budimpešta, 14. decembra. Danes opoldne so vsi črkostavci odpovedali delo.

Belgrad, 14. decembra. Najnovejša izjava Garašaninova se glasi: Srbska vlada izjavlja, da sprejme vse določbe mednarodne vojaške komisije v dogovorih o srbsko-bolgarskem premirju, vendar smatra demarkacijo kot neobstoječo, če se tudi bolgarska vlada ne ukloni določbam vojaške komisije.

Telegrafično borzno poročilo z dné 15. decembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.70
„ „ „ srebri	83.50
Zlata renta	109.—
5% avstr. renta	99.95
Delnice národne banke	874.—
Kreditne delnice	293.50
London 10 lir sterling	125.75
20 frankovec	9.97 ⁵
Cekini c. kr.	5.97
100 drž. mark	61.80

Umrlí so:

Dné 13. decembra. Jakob Šuster, branjevec, 38 l., Karlovska cesta št. 24, eklampsija.

Dné 14. decembra. Jakob Cunder, tesar, 69 let, Florijanske ulice št. 24, opešanje.

V civilni hólnici:

Dné 12. decembra. Urša Oražem, kuharica, 28 let, kron. plučna tuberkuloza.

Dné 13. decembra. Tomaž Dimnik, dninar, 51 let, nauha.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v ram	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
14. decbr.	7. zjutraj	743.98	— 7.4	svzh. sl.	obl.	0.50
	2. pop.	744.18	— 4.2	„	„	sneg
	9. zvečer	746.53	— 7.2	„	„	

Mnogo tisoč

oseb je vsled pregleda in navoda knjižurice „Der Krankenfreund“ (Priatelj bolnikom) z preprostimi domačimi zdravili samo ozdravelo. Nobeden bolnik naj torej — naj uže boleha na katerikoli bolezni — ne zamudi, naročiti si malo knjižico iz Richterjevega zalagateljskega zavoda v Lipsiji. Treba pisati tjá le na korespondenčnem listku n knjižica se mu vpošlje brez stroškov. (147) 21-5

V založništvu našem izišla je na svitlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik učitelj.

12 pól v 8°. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg knjigotržnica v Ljubljani.

Učenec

čvrst dečko, kateri je vsaj 5 razredov dobro dovršil, sprejme se v prodajalnico mešanega blaga pri gosp. Ivanu Močicu v Novi Vasi pri Rakeku pod dobrimi pogoji. (183) 3—3

V našem založništvu je izišel na svitlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Tržaška

komercijalna banka

v Trstu.

Tržaška komercijalna banka vsprejemlje denarne uloge v avstrijskih bankovcih in državnih papirjih, kakor tudi v zlatnikih po dvajset frankov in se zaveže, kapital in obresti nazaj plačati v isti novčeni vrednosti.

Ista eskomptuje tudi menice in daje preddatve (posojila) na javne vrednostne papirje in blago v gori omenjeni novčeni vrednosti.

Vse operacije izvršujejo se po pogojih, ki so časoma naznačeni v tržaških lokalnih listih. (66) 36—24

Najizborniše sredstvo v mokrotni jeseni in po zimi za obuvanje, da se noge ohranijo tople in suhe, je jedino le v tej stroki neprekosljiva J. Bendikova (Sv. Valentin na Spodnjem Avstrijskem) patentovana nepremočna

mast za usnje

(22krat premijirana)

ki je na prodaj po tovarniških cenah v vseh večjih mestih cesarstva; v Ljubljani pri: Schussniggu & Webru; v Kranji pri Puthonu; v Škofji Loki pri Koceliju; na Jesenicah pri Trevenu in na Krškem pri Engelbergerji.

Svari se pred ponarejenimi, usnju škodljivimi mazili. Pri kupovanju treba paziti samo na napis: „J. Bendik, St. Valentin, Nieder-Oesterreich“, ki se nahaja na pušičnih pokrovih. (175) 10—3

Zavratnikov

vsake fasone, barve in kakovosti; kakor znano, je

največja zaloga in najceneje nakupovanje

pri (59) 17

J. C. Hamann-u

Mestni trg.

Oznanilo

in reklame za vse časopise, strokovne novine in koledarje domačih in tujih dežel preskrbava reellno in najceneje uže celih 27 let obstoječa najstarejša firma Avstro-Ogerske v tej stroki: **A. Oppelk** na **Dunaji** (Stadt, Stubenbastei Nr. 2).